

2. RÉSZ

1951- 1956

Azt láttam

Azt láttam tegnap a szemedben szivem,
Hogy megőrzöl szerető-tisztán, híven,
S oda nem adsz senkinek.

Síma, puha karod rámfonódott lágyan,
Suttogtad boldogan, meleg-anyásan:
Megtartasz mindig magadnak.

Jó megpihenni nálad,
öledbe fektetni elbúsult fejem;
jó lerakni a gondom,
rád bízni sorsom, jövőm, jelenem;
jó tudni azt, hogy várnak,
visszavárnak, visszahívnek valahol.
Jó elmerülni benned
mikor ez a bolond szív úgy zakatol...

De ha egyszer megverik a riadó rézdobot,
Ha a titkos tűz egyszer majd újra fellobog,
Amikor csatára hív az éles, véres penge,
Ha majd a Turul víjjogva felröppen,
S nyomában milló kasza egyenesre szökken,
Amikor drága vér patakszik a végeken:
Akkor, akkor mutasd meg, hogy szerettél engem,
akkor tudjál küldeni nevetve, könnytelen
az élre!
Veszekedett harcba, vad gyilkolásba,

egymást foggal maró kegyetlen csatára;
 akkor küldj gyűlölni mindent, ami árthat,
 búsuló magyarnak mi kárára válhat.
 Akkor küldj küzdeni körömmel, foggal,
 együtt elvérezni négy ezüst folyammal,
 keresztet állítani hármass hegy csúcsára
 s ha kell, feszítettni magam áldott keresztfára!

1951

Üzenet a magyar színészeknek

Este, ha majd a rivalda ezer apró lángja gyúl,
 S a nézőtér halk moraja hozzád zsongva száll,
 Amikor a karmester a karcsú pálca után nyúl
 S az első, nagy akkordhoz minden készen áll:

„Egy szóra, állj meg Komédiás”!

Nézd, ő szólít a szuffitták rejtelmes erdejében,
 Hol a kavargó portól szürke a féhomály:
 Déryné. Az ócska gitár kis, hófehér kezében
 Megzendül, s hozzád szól a rég hallgató száj:

„Száz évvel ezelőtt a pesti Theátrumban
 Néhány ripacs a Holnapért élt;
 Száz évvel ezelőtt a pesti Theátrumban
 A magyar szó is értetek élt.

„Értetek vállaltunk üres gyomrot, telet,
 Értetek róttuk az országutat,
 Értetek éheztünk, s ha kellett,
 Elhagytunk családot, apát s urat.

„Értetek szenvedtünk, s a magyar Hazáért
 A népért, mely tőlünk várt biztatást,
 Senkihez nem mentünk vigasztalásért,
 Senkitől nem kértünk meleg lakást ...

„Ne mondja senki hát, hogy nem látta e harcot,
 Ne mondja senki, hogy példakép nincs!
 Fogja meg kezetek ökölre a kardot,
 Mutassa arcotok, hogy hazátok nincs.

„Szinészek vagytok, mártírjai a szónak,
 Azt hirdesse szátok, mit dünnyög a nép.
 Isten megáld érte nagynak, alkotónak,
 Nem teszitek? Akkor megátkozlak én!

„Hallod a végszót? A szinpadon várnak!
 Siess, és légy ma vándorszinész,
 Mutasd meg az elnyomottaknak,
 Hogy hasad a hajnal és derül az ég!”

1951

Hatvanöt parasztot...

Hatvanöt parasztot elhurcoltak Vác alól ...

Nem voltak gőgös nagyurak, sem hetyke, cifra gentryk,
 A kemény magyar rögöt túrta kérges kézzel mindegyik.
 Hatvanöt bús magyar parasztot, síró asszonyt, gyereket,
 Bölcsőből porontyot, reszketőkezű öreget
 Felfalt az átkozott Moloch.

Nyolc percet hagytak nekik, hogy összeszedelkőzzenek ...

A röhögő pribékre sápadtan meredtek:
 Nyolc perc alatt?! ... Istenem, mihez kezdjek?
 A bútor ... a szerszám ... hogy rohan az idő!
 Hatalmas Isten, Te végtelen Erő,
 Hát igaz? Hát lehet?
 Lehet egy otthont így odahagyni?
 Lehet egy fészket így feldúlítani?

Jó uram, csak még öt perc türelmet?

Lányom kelengyjét, a gyerekek ételmet,
 A porontyom pelenkáját sem kapkodtuk még össze!
 Öt percnyi dőért könyörgök mindössze!
 Mozdulj már te rohad, az anyád szentségit!
 Jó helyen van az már, hagyd csak itt a többit,
 Gyerünk a kocsira, mert ha én segítek,
 Tudom, rongyok, meg nem köszönitek!

Az autó hatvanöt magyarral az éjszakába fordult ...

1951

Történelmi példabeszéd 1951-ben

Megkondul a harang ősi Budavárban,
 Messzezengő szóval esti félhomályban.
 Ráfelel a tábor neszező zúgása,
 Mohamed papjainak rikoltó Akbárja.

Budavár piacán sokasodva járnak,
 Török janicsárok tán csodára várnak?
 Nem hiába jöttek, nem csodára várnak,
 Urai ők holnapra az ős Budavárnak.

Másnap virradatra nem szól már a harang,
 Másnap virradatra a magyar csak bitang.
 Másnap virradatra a kereszt helyére
 Török féhold szökken torony tetejére.

Lenn a piactéren nyüzsög már az élet,
 Török árus árul ázsiai étket.
 Igazságot kádi osztogat már kurtán,
 Győzelmet jelentnek a keleti portán.

Nagyasszony szentélye pogányoknak oltár,
 Hamis istent dicsér kacskaringós zsoltár,
 Sok templom leomlik bálvány parancsára,
 Farkas feni fogát Isten Aklára.

Százötven esztendő rútol megcsúfolta,

Mária országát félholddal uralta,
 Hitét megrabolta, templomait rontá,
 Mégsem tudta tenni a magyart pogánnyá.

Elmúlik a csapás,
 pogány takarodik,
 Regnum Marianum ragyogva magaslik,
 Kristrtus szent keresztje emelkedik újra,
 Hamis csillag lebul, magasból a porba.

1951

Gyula diáknak

*Nézzetek néha két szemembe
 babonás hitből születtem én
 utolsó bimbónak nőttem
 kóbor diákok törzsökén...*

Gyula diák

(Somogyváry Gyula)

Te, kóbor diákok utolsója,
 Eltűntél, szent Garabonciás,
 Sikoltó daoldnak nincs folytatója,
 Nincs, ki higgye a nagy Feltámadást.

Hallgatni tanulsz tán reves börtön mélyén,
 (Kalickában az ő, szent Turul)
 Vagy kíntott csontjaidnak nyugvóhelyén
 Föléd a véres magyar rög borul?

Mindegy. Én felveszem a lantot
 És mondom tovább a bús regölést,
 Zokogva folytatom elnémult dalod
 És hirdetem az ujjáéledést.

Ős vártán virrasztók tán mind elaludtak?
 Elhallgatott a késmárki szél?

Nem fáj már sebe a vérző magyarnak?
Innen most már sóhaj sem kél?

Nem kell a magyarnak többé a magyarság?
Zászlóinkról elszállt a Turul?
Máriás lobogót megtagad az ország,
S angyalos címer a porba borul?

Magyarnak nem fáj már, édes a bilincse?
Nem siratja elveszett fiát?
Rablóké lett most már minden szép kincse;
Tetejében ő adja magzatját?

Ős vártán virrsztók mind ha elaludtak,
Leszek hát „Virrasztó” egymagam,
S kiáltom fülébe minden magyarnak
Riasztó, sikoltó dalom.

Erdélytől Pozsonyig, Bánáttól Ungvárig
Leszek élő lelkiismeret,
„A Kárpátoktól le az Aldunáig”
Kiáltom lázító híremet.

„Hasad már újra a fényességes Hajnal,
Jó lesz, ha menekül a Sötét!
Kaszára, kapára, aki bírja karral,
Hagyjátok most a békés ekét!

Ős vártán aluvók, ébredjeteK végre!
Ujra süvít a késmárki szél,
Bosszuért kiált a sebe a magyarnak,
Tárogatók böszült riadója kél!”

(Te, kóbor diákok utolsója,
Eltüntél, szent Garabonciás,
Sikoltó daoldnak lesz folytatója,
Lesz, ki higgye a nagy Feltámadást.

Fogadom, felveszem az eltörött lantot,
 S mondom tovább a vad regölést,
 Riogva folytatom elnémult dalod,
 És hirdetek száz ujjáéledést!)

1951

A nagy riadó

Riadó kürtöknek dübörgő hangjain
 Lázító parancsként száguld a szó.
 Új sereg gyülekszik Mohácsnak hamlmain,
 Felharsa újra a nagy riadó:
 „Magyar a Holnapért!”

1951

Aludni jó

A mával, sorssal nem törődve tespedőn elnyúlni,
 A nyomort, züllést, fájást feledőn a holnapról
 álmodni,
 Aludni: jó.

Szállni a mesék álom-paripáin,
 Száguldva repülni az éj csillag-csapáin,
 Lépdelni az ösvényes aranyló napsugáron,
 Királyként trónolni a szivárványos délibábon,
 Álmodva elmerülni a végtelen idő-óceánon,
 Aludni: jó.

Aludni? Feledni a ma ezer fájó baját!
 Aludni? Levetni a felelősség arany ciliciumát!
 Aludni? Nevete libegni fojtó századok felett,
 Könnyedén elsiklani ezredéves kötelességek mellett,
 Felelőtlen játékkal az időt hagyni múlni,
 Mindig szónokolni, sohasem indulni!

1951

Szerelmes versek

Csengő-bongó ezüstsavú kisharangok,
 Feslő-bomló mézeskelyhű vadvirágok,
 Illatterhes május-felhők szelid suttogása,
 Szellőjárta lombgallyaknak csendes suttogása,
 Feslő szívek összecseengnek muzsikáló dallá,
 Tiszta szemek összefornak fénylő egy-csilaggá,
 Hamvas lelkek, gondolatok kemény akarattá,
 Hímporos pillangók, ragyogó csillagok,
 Szivárványos égis szálló gondolatok.

1951

1951 Szilveszter

Lepergett a homok, a végső vízcsepp cseppen,
 Elmúlik az ó év, a jövő fátyla lebben.
 Utolsó percekben nézzünk kissé hátra,
 Mit írjunk haldokló ó évünk sírjára?

Áldást-é vagy átkot? Vagy mondjam mind a kettőt?
 Koporsót lássak-e vagy ringó, kicsi bölcsőt?
 Mindkettőt megkaptuk: neveltünk és sírtunk,
 Temettünk eleget, s kacagtunk, míg bírtunk.

Sok drága barátunk, sok szétdúlt, meleg fészek,
 Felétek száll könnyünk, s hallgat most az ének.
 Falusi végeken tengődő magyarok,
 Hazavárunk ismét, drága „pionírok”!

Ó évünk, ó évünk, ezt soha nem kértük!
 —Gondoljunk most rájuk, s szálljon fohász értük ...
 Pusztulás, temetés, templomok hullása,
 Sokat írtál Uram ez év rovására!

Igaztalan volnék ha meg nem említeném,

Kacagást, nevetést a mérlegre nem vetném.
 Kacagtunk mi bizony — néha könnyes szemmel,
 Daloltunk is olykor — gyakran fájo szívvel.

Elég volt a múltunk, már kopogtat új évünk,
 Fátyolába rejtve ez ugyan mit hoz nekünk?
 Megtudjuk sorjában, várjuk meg az időt,
 Adjon Isten békés, boldog új esztendő!

Csendüljön a pohár, zendüljön az ének,
 Kacag az ifjuság, nevetnek a vének,
 Felfelé a fejjel, ránk vár most a Jövő,
 Istenáldott, békés, boldog Újesztendő!

1952 hajnalán

Ami az életben öröm:
 önmagadban fakad;
 Ami az életben szenvedés:
 önmagadban marad.

Öröm: adni másnak.
 Szervedés: maradni, ha várnak.

Öröm és szenvedés —
 E nélkül az élet kevés!

Figyelmeztetés

Vigyázz! A történelem újra nyikordul,
 Indul tiporva ismét a nagy Szekér,
 Rúdja fordul, nyomán sok csillag lehull,
 Rád is sor kerülhet, úgy vigyázz!
 A sok beszéd megárt, s a talpnyalást
 Sokan nem tudják megbocsájtani.

Zokon hát ne vedd, ha a csillagfordulást
Teérted nem fogják megállítani !

1952-01

Háromkirályok

Dús tevékkel három bölcs jött napkeletről
Betlehembe, vágyva Jézus jászolát.
Mély iszákjuk rejtekébe rejtve hoztak
Drága holmit, ércveréses ládikát.

Hosszú sorban csoszant fáradt, lassú léptük
Girbe-gurba rossz utcáknak rút sarán,
Kérdezték az Istengyermekek földrejööttét
Városszéli kis kunyhók során.

Végre megtalálták hát a gyermek Jézust,
Jászolánál térdet hajtanak,
S hárman sorban ékes, drága ládikóban
Mirhát, tömjént, sáraranyat adnak.

Kisdéd Jézus rámosolygott csendben három
Vén és bölcs királyi férfira,
Megköszönte szépen szüzi Édesanyja,
S elfeledve máris hosszú út pora...

1952-1

Napló

Meseúton jártunk álmodozva kettesben,
Holdsugártól szótt ruhában, boldogan, szerelmesen.
Minden csillag nekünk ragyogott messzi égbolton,
A szivárvány lágy szőnyegként simult elénk az uton.

Kéz a kézben róttuk a csodák szép világát,
Kerestük a szépet, téptük a perc virágát,
Meseúton jártunk, édes reményektől elteltlen,
Csodaszirmot szedtünk, elmerülve a szerelemben.

De bús koboldok hada ránkcsapott egy bús éjszakán,
A mesét, csodát, csókot, szépet rabolta tőlünk el,
És kacag, kacag két bolond, szerelmes gyerek bajján.

Széttötrték az álom-kristályt kegyetlen, durva kézzel,
Meggyötörnek Téged az Élet vérlucskos porondján,
De egymás kezét ugye sosem eresztjük el?

1952-07-09

Ismét egy nap...

Ismét egy nap tenélküled:
Hosszú volt és hideg...

Csalódás

A hosszú éj multával siettem feléd,
Vittem szomjas szívemet, vittem száz boldog mesét.
Repültem a reggeli aranyló-szép napsugárban,
Lelkem dalra fakadt egy diadalmas zsoltárban.

A muzsikáló reggel minden perce egyre röpít,
Minden lépés, minden gondolat hozzád közelít.
Még néhány perc, és ismét átölelhetsz szerelmesen,
S én felejték mindent, csak Téged tudlak, kedvesem.

„Elutaztam”—rövid üzenet apró papirlapon.
Az ég szürke, a fény megtört, ajkam nem nevet —
Üres, céltalan lett szép ünnepnapom.

Ezer fájó kérdés markol belém, megüli szívemet:
Ugye visszajössz? Ugye nem lesz semmi bajod?
Ugye a Sors nem bántja azt, aki nagyon szeret?

1952-07-10

Minden este

Minden este egy-egy verset Neked.
 Csak egy szál virág, nem ajándék.
 A szavak összezsengése veled,
 Bolond, boldog költői játék,
 S ha elmarad, hát senki sem kéri számon.

Első nap fűgén szaladt a tolam,
 Szerelmes üzenet szállt feléd,
 Neked írtam csókvágyón, boldogan
 Életem első szonettjét,
 S az sem volt baj, hogy senki sem kérte számon.

Másnap: bántott, hogy még nem hallottad
 Versem, s még nem csókoltál meg érte,
 Mégis, újra róttam a sorokat.
 Éjfélleg elkínlódtam véle,
 De nagyon fáj, hogy senki sem kéri számon.

Aztán már csak két furcsa, kurta sor,
 Kínlódó, unott, terhes munka,
 Nap nélkül érett ecetes vacsor.
 Nincs egy csöpp méze sem számunkra.
 Mindegy, hogy milyen, senki sem kéri számon.

Tegnap óta már az is elmaradt.
 Este csak fáradtan legyintek:
 Minek? Fogy az ihlet, fárad az akarat.
 Fáradt, álmos vagyok. Kiért? Minek?
 Hisz, ha elmarad, senki sem kéri számon ...

1952-07-13

Szeretsz-e még?

Szeretnék szállni messzi égbolt-tengeren,

És Meseországban leszállni Veled;
 Szeretnék kóborolni dalos réteken,
 S egy csokor vadvirágot szedni Neked,—
 — Mondd, szeretsz-e még?

Szeretném hallani halk, suttogó szavad,
 És hallgatni ezeregy boldog meséd,
 Szeretném csendben cirógatni hajad,
 És érezni újra hajadnak selymét; —
 — Mondd, szeretsz-e még?

Szeretnék száz csatában küzdeni érted,
 Hogy aztán karodban kipihenjem magam,
 Szeretném, hogy megint az erőmet kérjed,
 S hogy rámborulva álmodj boldogan, —
 — Mondd, szeretsz-e még?

Szeretnék újra itt tudni mellettem,
 S kettesben nézni a csillogó szivárványt,
 Szeretnék szállni veled, úgy amint hittem,
 S kikacagni rontást, bajt és ármányt,
 De nem tudom, szeretsz-e még?

1952-07-14

Hogy teljesedjék a Te akaratod

Múlik az élet, Uram. Jól tudom, tiéd.
 Néked adtam minden percét, örömét,
 Hogy gazdálkodj véle bölcsen, okos Felnőtt,
 S kimérd nekem a dalt, könnyet, csókot, nőt,
 Hogy teljesedjék a Te akaratod.

S hogy Te vagy az erősebb, is tudom, Uram,
 Hogy vagy hajlítom, vagy töröd derekam.
 Kényszerítsz, hogy a Te utadon járva
 Vigyázzak a rámbízott drachmádra,
 Hogy teljesedjék a Te akaratod.

Mégis, a porból Hozzád kiáltok, Istenem!
 Ostromlón, lázadva, félelemtelen,,
 És addig zörgetek nálad egyre újra,
 Míg meghallgatsz hatalmas egek Ura,
 Hogy teljesejék a Te akaratod.

Hisz Te vagy az égő szeretet Istene,
 Tied a világ minden szeretete,
 Ódd hát a bajtól, s add nekem szerelmesem,
 S én remegő szóval hirdetem,
 Hogy legyen meg a Te akaratod!

1952-07-15

*Pillanatokból áll a perc, az óra, az élet,
 Fogd meg a pillanatot, megnyerted az öröklétet!*

Egyedül

Ritmusok, rímek zsonganak bennem,
 Szerelmes, boldog-bús dalok,
 Arról, hogy valakit megszerettem,
 S arról, hogy mégis egyedül vagyok.
 Arról, hogy valakit megszerettem ...
 Szerelmes kicsi asszonyom,
 Miért nem érted, mit a szívemmel üzentem,
 Miért nem érted szótalan dalom?
 Miért nem tudtad tegnap, hogy várlak,
 Miért nem jöttél szerelmesem?
 (S ki tudja, tán ma újra nem látlak,
 Talán ma újra nem törődsz velem—)
 Miért nem mondod, mit oly sokszor kértem,
 Miért nem felelsz: szeretsz-e hát?
 Adod-e Te is úgy, mint én Neked a szívem,
 Vagy csak nevedet a bolond poétát?

1952-07

Hiába

Szálltam én is gyémántporos, álmodó tejúton,
 Andalogtam szüzi, tiszta, illatos lánykarokon,
 Kűzködtem a vérrel, hússal,
 Győztem nagyot akarással;
 Mindhiába.

Hazudtam a dalos vérnek,
 Határt szabtam csókos vágynak,
 Tudtam módját az elégnek,
 Tudtam, engem tisztán várnak;
 Mindhiába.

Vártam, hogy az isteni csendes, halk parancsszóra
 Megnyugszik lelkem, mint egykor Genezáret tava,
 Vergődtem a vad viharban,
 Örlődtem a meddő harcban;
 Mindhiába....

1952

Bakony

A sötét lombsátor alatt szürke szallag,
 –A poros országút unatkozva ballag,
 S nyújtóztatja hátát suhanó vándornak.
 A világ mögöttünk sűrű porba hullik,
 De előttünk őz vált, az erdőbe ugrik,
 S csengőn száll dala száz vidám madártoroknak.

A szürke szellem –gépkocsink– egyre vágat,
 Száguldja a völgyet, mássza a hegyhátat,
 S csodás kaleidoszkóp tárul szemünk elé.
 Az égen odaszegzett pontként sas lebeg,
 Száz virágon milló lepkeszárny remeg.
 Mi továbbvágatunk új és új csodák felé.

Arrébb a dombon ért kalász hullik rendre,
 Dolgos kézben szisszen éles kasza csengve,
 Gyülik a bő aratás, jövőévi kenyereünk.
 Emitt a buja réten egy bíbic kiált,
 Választ a vonat füttyül, mely amott zihál

A csermely csacsgó partján. Tovaszáll szekerünk.

Nehéz hangon mordul elfáradt motorunk
 A hosszú emelkedőn.— A tetőn vagyunk!
 Előttünk büszke falak: ős Csesznek ódon vára
 Uralja a tájat, a falut, szántót és a rétet.
 Az égből tűz a Nap, a földön győz az Élet,
 Szébb lesz az ország, a népnek anyja, hazája.

1952-08

Élj!

Száguldj, ne vess, ölelj, örülj,
 Légy vakmerő, vagy remegve félj,
 Álmodj, dalolj, szeress, gyűlölj,
 Egy szóval, röviden: *élj!*

1952-08

Dunaparton

Halkan, susogva suhan az ős folyó.
 Egy-egy hullám halkan locsog,
 A parti kőnek mesél régi, bohó
 Mesét, aztán tovakocog.

A várba, Mátyás templomában kondul
 A harang messzi bűgással.
 Visszhangként a tágas part halkan zsondul,
 Békés, ünnepi zúgással.

Tenyerembe hajtom elfáradt fejem,
 Hallgatom a régi regét,
 A jövőt keresi hitetlen szemem.

A jövendőt, melyben hinni nem tudok,
 A délibábot, a reményt,
 Mely után hitetlen is egyre futok . . .

52-6

Kint kavargó hóesés, novemberi lucsok,
Itt bent langyos, lágy, bódító unalom csurog,
Lágyan kong a szomszéd templom nagyharangja,
Elringat, felkap, messze repít a hangja.

Kicsi fészekben, meleg kandalló mellett
Ketten ülünk boldogan, szerelmesen, csendben.
Kezed lágy ritmussal apró bölcsőt renget,
Áldott boldogság fénye ragyog két szemedben.

Kint tombolhat a vihar, tépheti a fákat,
Ha ajkadon csendes, boldog, békés dal fakad,
S vállamra hajtod kócos fejedet.

Így álmodom a jövőt, boldog holnapot,
Míg unalmas órán langyos unalom csorog,
S olyan reménytelen a jelen.

52-11

Üzenet az őszben

Őszi szellők csendes suttogása halkán súgja neved,
A sárga lomb minden levelén üzenek neked,
A húzó darvak kiáltása hozzád száll,
Parti fűzek suhogó sátra reánk vár.

Hallod? Az ősz üzenete minket szólít,
A cserjés kitarja titkos rejtekútjait,
A sárga őszi erdő száz mesére hív.
Hallod? Az őszben feléd kiált egy szív.

Figyelj! Őszapó most egyre hozzánk beszél,
Győztes szerelemről, boldogságról mesél:
„Két szerelmes, bolond csitri gyerek,
Miért nem élitek a röppenő perceket?”

A szálló őszi lomb elmúlásra tanít,
S ti hogy' szórjátok az élet pillanatait!
Szeressetek, öleljetek, csókoljatok,
Futnak az évek, órák, pillanatok!”

Hallod kicsi asszony, csókos rózsabimbó
 Mit mesél a hűvös, szakállas, suttogó
 Ősz? Hallod? Minket szólít, hozzánk beszél!
 Hallod? Vagy bűgő szava hozzád nem ér?

Drága kicsi asszony, te feshő rózsaszál!
 –Kiáltó szavam az őszi ködbe száll–
 Drága kicsi asszony, jöjj, repülj felém,
 Reménythozó madár az óceán egén.

Forró ölelésre tárom szomjas karom –
 Köröttem sír a szél, az őszi vadon,
 Az álmokép eltűnt, s az ordító viharban
 Borzongva, fázva, egymagam maradtam...

1952-08-23,

Szeretlek!

Szeretlek. Vágyón és lázadón,
 Kinyújtom feléd szerelmesen
 Éhes, ölelnivágyó karom
 Lángolón és szenvedélyesen.

Várom rád. Sötét éjszakákon,
 Dermedő-egyedül várok rád,
 Hogy szerelmed hozzám hozzon,
 Rám hajolj és csókra nyújtsd a szád.

Akarlak. Vágyom hajadnak selymét,
 Karodnak lágy, meleg bársonyát,
 Ajkad forró érintését,
 Szerelmednek boldog mámorát.

Válaszolj! Tudom, hogy szerelmednek
 Élni nem szavakban kell,
 De üzenj szerelmes szívemnek,
 Hogy kibéküljek az idővel!

1952

"Vonuló felhők fölött mindig kék az ég"

Ragyogó lelked fényes, nevető napját
Sötét felhők szürke fátyolba takarják,
Mosolygó kedved derűs, víg boldogságát
Durva kezek a piszokba, sárba rántják.

Elhervadt ajkadon vidám nevetésed,
Elborúlt szemednek kacagó csillaga,
Nehéz felhő üli szállni vágyó lelked,
Nyugalmát felváltja tomboló vihara.

S mégis, nézd: egy kicsiny felhőhasítékon
Ragyogó-kék azúrszilánk kacag le rád,
– Reszkető fénnel üzen csillagmilliárd.

Nézd: lelked sötétjén apró fénysugár oson–
Látod, oszlik a felhő, derül a sötétség,
Hisz „vonuló felhők fölött mindig kék az ég!”

Menedék

Nehéz úton járva
Szakadékba zárva,
Szárnyad, ha elmetszve
És a hited veszve:

Eredj a Koponyák hegyére!
Kit felszegzett a Gyűlölet
És megköpdösött a tömeg
Lágyan ölel őt szent Sebére;

Ott múlik a bánat,
S meggyógyul a szárnyad
Ott repülhet lelked,
Ott békédet lelted.

1952

Küzdelem

Az únt nap végre véget ért.
Megjött az éjszaka,

S mint másnak, nyugalmat ígért
Nekem is, s újra hazugság volt szava.
Veszett vágyakat hozott,
Apró kívánság-koboldokat,
Vad hordát, átkozott,
Vigyorgó bolondokat,
Lassan, kavargó körben
Forognak.
Mindig csak körbe, körbe,
Mint játszó gyerekek
A libalegelő gyöpén,
Körbe, körbe,
Inogva, pörögve,
Egyre gyorsabban röpülve,
Vigyorgó pofájuk rámröhög,
Hüllő kezüket nyújtják felém,

Mindig csak felém,
Mindenünnen felém,
A kör középpontja felé,
A bűvös ember felé,
Ki bolondul mást akar,
Szébbet akar, mint a többi,
Kinek mégis minden sejtje
Lobogó, nagy, titkolt vágyakkal telve,
Ki égő, tüzes szerelmet akar,
Hol felszabadul a test s a lélek,
Hol levetve minden hazug szemérmét
A nagy Misztérium titkos útjain
A Szépség s a Titok templomába léphet,
Szerelmet, hol nem a Betű s a Szó parancsol,
Hol a Élet kútjain
Bíborló vér buzog
Forrón s szenvedélyesen,
Hol a Semmiség szegletéből kelve

Két ember egymásba semmisülve
Elég.

1952

Válasz

Kiben a szent szikra egyszer lángra lobban,
Kinek szíve ritmusban dobban,
S száz nagy titkos vágyat dobban,
Ki szállni vágy, hasítani magas eget,
Ki pihenni nem tud, nem akar,
Annak elhallgatni sohasem lehet!

1953-2-19

Az ének

Elszórtan az éjszakában,
Kis temetők kriptájában,
Erdők mélyén, sziklabércen,
Patak partján, faluvégen,
Halkan zümmög a virrasztó,
Csendes nóta, vigasztaló
Ének:
Táplálója hitnek, szépnek,
Élesztője reménységnek,
Halk, suttogó, bűvös ének
Száll az égre;
Suttogó dal —
Zúgó morgás,
Feldübörgő ős morajlás
Szétszaggatva országszerte
Sóhajokra, átokverte
Bús dalokra;

De ha egyszer összefogva,
 Egy hangzatba összeforrvá
 Feldörög egy szent zsoltárban
 Százezernyi csendes dallam:
 Mint Jerikó ősi fala
 Józsuének trombitáira
 Összeroppan,
 Széjjelfoszlik
 Önmagába összeomlik
 Minden bilincs!

1952

1953 január 1

Éjfélt ütött ... Évünk fordul:
 Pillantásunk kutatja-keresi jövőnk.
 A fátyol lassan lebben,
 A Hajnal távolról feldereng,
 Fénye diadallal hirdeti:
 Győz a fény, győz az Igazság,
 Újra éled életünk.

Indul az új év, és reményünk
 Újra fénylőn fellobog,
 Hasadó hajnal ködéből
 Új jövő ígérete ragyog,
 Harcoknak és győzelmeknek,
 Újra támadó életünknek
 Száz ígérete ránknevet:

Szárnyaló hittel,

Éledő reménnyel
 Acélos akarattal,
 Fegyveres marokkal
 Várunk, és készülünk!

Szőke fej

Egy szőke fej . . .
 Meg nem háborít, sőt,
 Oly békésen
 Alszom el, ha látni vélem,
 Mint hajlik meg csendesen.
 Ő nem tudja, hogy létezem,
 És sokkal többet róla én sem;
 Kétszer láttam vacsorázni,
 És egyszer csendben zsolozsmálni
 Félhomályos templom zúgban.
 (Ó bár én is megint egyszer
 Ilyen éledő, meleg hittel
 Mondhatnám az imámat!)

Álom

Várlak, vágylak ősidőktől fogva,
 Vártalak a pusztán bolyongva,
 Az épülő szfinxbe Téged álmodtalak,
 Görög égbolt alatt Téged hajszoztalak.
 Érted vívtam lovagi tornákon,
 Rólad daloltam pengő gitáron,
 Kereslek, kutatlak lányban, asszonyban
 Lángoló érzésben, futó kalandokban.
 Téged, párom, szerelmem, pajtásom,
 Barátom, én egyetlen ideálom,
 Nem talállak mégsem, sehol, sohasem ...
 Mégis, tűnő, elfutó éveken
 Tovább kereslek, mert fázós éjeken
 Hívón, biztatón int felém egy zengő álom.

Március

A domb még kopár, vad szél cibálja a fákat,
 Utolsó dühét ránk ontja a hótlan tél,
 Tombolva csapkodja a venyigét,
 Dideregve, lombtalan rázkódnak az ágak.

Egyedül bolyongok kopár, télvégi erdőn.
 Leülök egy most-kidőlt hatalmas törzsre
 –Sebét még nem fedi új nemzedék zöldje–,
 Sóhajt az erdő, s vele én is szenvedőn.

Most vakító fényvel kilép a Nap egy felhő mögül,
 A szomjas föld issza a meleget, csendesen zsendül
 Kidőlt vén törzs alatt az első hóvirág.

Kitárom két sóvárgó karom a zúduló fényben;
 Hozzám szálló érzést hiszek, remélek egy messzi szívben,
 Letépem: tied lesz az első hóvirág.

1953-03-08

Tavaszi

Tomboló viharban, dacolva a széllel,
 hatalmas gránicon megvetem lábamat,
 Tágul tudóval, kifeszülő mellel
 A száguldó szélbe kiáltom vágyamat.

Röpítse el Délre, napverte partra,
 Vagy fel Északra, jégvirágos honba,
 Szálljon vele messze, elfáradt Nyugatra,
 Napkeleti pusztán kincses vityilókba.

Hirdesse szertesét az egész világon,
 Harsogja végig parttalan tengeren,
 Erdőkön és mezőn, völgyeken, hegyháton,
 Zengessen húrokat a a rokon-szívekben,
 Hirdesse harcomat, szabadság-vágyamat,

Egetverő hangon zúgasson kürtöket,
 Hat világrészből gyűjtse a hadakat,
 Töltse a puskákat, élezzon töröket,

Hirdesse szerelmem szenvedélyét, lángját,
 Harcban fogant tüzét, békés boldogságát,
 Harsogja szívemnek fészekrakó vágyát,
 Búgó vadgalambnak násztűlő dallamát.

Tomboló viharban, dacolva a széllal,
 hatalmas gránicon megvetem lábamat,
 Táguló tüdővel, kifeszülő mellel
 A száguldó szélbe kiáltom vágyamat.

Röpítse el Délre, északi partokra,
 Kincses Napkeletre, elfáradt Nyugatra
 Szivárványos hitem, lendülő harcomat,
 Nevető kedvemet, ölelő karomat.

1953

Március eleje

Tél alig volt még, s zszibongva pattan már a tavasz,
 Dübörög az élet rohanó, forró árja,
 A langyos szél hófehér, vídám vitorlát dagaszt,
 A kiáltó madarat kicsi fészke várja.

Hasad a bimbó, kipattan már száz csodaszép virág,
 Körüldöngi szerelemes nászban ezer bogár,
 Párját várja a gerle, szarvastehén a bikát,
 Mohón issza minden a szerelem borát.

Csak én ballagok egyedül nászát ülő erdőn,
 Csak én nem találom párom,
 Csak én rágódom a homályos, borús jövőn.

És amerre járok, elhallgat a búgó gerle,
 Elbújik mind a virágon

Az ezer boldog bogár, örömét szégyelve.

1953-2

A vándor dala

Ad notam: El kéne indulni, meg kék házasodni...

Egyedül ballagok
Poros országúton,
Egyedül bolyongok
Szürke életúton.

Rózsából csak tövis,
Méhből jut fulánkja,
Országúti kavics
A lábamat bántja.

Lyukas a nadrágom,
Nincs ki megfoltozza,
Esőverte arcom
Nincs ki megcsókolja.

Tavasszal a kőris
Kibontja virágát,
Megtalálom én is
Életemnek párját,

Rámváro leánykát...

1953

Tavaszi szél vizet áraszt

Tavaszi szél vizet áraszt,

Minden madár társat választ...

Tavaszi szél vizet áraszt,
Zúgatja a fákat,
Megcirógat városszerte
Minden fáradt házat.

Bőjti szellő vígan dúdol,
Kacagva bolondoz,
Mámorító, szeretető
Illatokat hordoz.

Tavaszi szél nagyot füttyent,

Ébreszti a várost,
 Felkacag és talprarángat
 Minden alvót, álmost.

Bőjti szélvész vadul süvít,
 Szíveket dobogtat,
 Szabadságról regél regét,
 Rejtett reményt bontat.

Márciusi vihar tombol,
 Tépdesi a láncot,
 Ahogy füttyül, a hóhérok
 Úgy járjanak táncot!

1953 tavaszán

Ténella kalli niké

(a híres bizánci lóversenyeken a győztes üdvözlete)

A sötét Semmi tébolyító ködéből
 Új élet érkezik a vajúdó világra.
 Új élet: a kínban, remegő halálfélelemben
 Vergődő, a görcsberánduló anyaméhből,
 A rászoruló köldökzsinórral,
 A halálosan szűk csontkapuval,
 A tüdőt először hasító
 Levegő őrjítő fájdalmával,
 A halál száz gyilkos csapdájával
 Megvívta a harcát,
 Az életre küzdötte magát:

Ténella kalli niké: üdv neked, győztes!

S a ragyogó Hajnal első pillanatától
 A nagy Aréna vérlucskos porondján áll,
 Küzd a létért, küzd az életért,
 A napsütésért, éjszakáért,
 A százsínű virágok kábító illatáért,
 Küzd az első lépésért, az első kacajért,
 Az első kimondott s megértett szó
 Vad mámoráért,
 Küzd a porbarántó súllyal,
 Áruló mikróbák légió hadával,
 Küzd, küzd, és győz, és él, és él, és él!
 S a föld, a napsütés, a kacagás,
 Az első léptek tipegő visszhangja
 Szülők mosolya, aggódó biztatás,
 Minden, minden ezt harsogja:
 Ténella kalli niké: üdv neked, győztes!

És lassan felnő.
 Lesz büszke, harcos férfi vagy csodalátó nő,
 Tanul, dolgozik, alkot, száguld,
 Bukik,
 És felkel százszor,
 És százegyedszer újra,
 Szánt és arat,
 Rombol, alkot,
 Száz és száz világot teremt,
 Vagy kicsi családját gyámolítja;
 Legyen bár analfabéta
 Vagy Shakespeare maga,

Botfűlű vagy Bethoven,
 Michelangelo vagy botját faragó juhász:
 Kúzd, harcol,
 Botlik néha,
 Aztán vad vagdalkozással
 Vagy hajszálfinom mestervágással
 Győz,
 S feldörög az örök kórus:
 Ténella kalli niké: üdv neked, győztes!

Hosszú élet alkonyánál,
 Vagy mint nyári nap delén napfogyatkozás,
 Váratlan, mikor legszebb sugárzásban áll,
 Végső viadalra eléje áll a nagy Kaszás;
 S hiába harc,
 Hiába az inak, idegek görcsös küzdelme,
 Hiába élnivágyás és akarat,
 Hiába orvosok hada és orvosságok özöne,
 Hiába szülő, asszony, gyerek imája és könnye,
 Az acélos penge villan,
 A sír,
 A sír szája tátva van,

És orvosok – kuruzslók és professzorok–
 Szülők,
 Gyerekek,
 Barátok,
 Asszonyok és szeretők
 Leteszik a fegyvert,
 Könnyes szemmel, lehajtott fővel rebegik:
 Ténella kalli niké: üdv neked, győztes!

A lélek pedig vándorútra indul,
 S a Trónus zsámolyához omlik,
 Hogy boldog örömmel zsoldározza,
 Vagy félve eldadogja:
 Ténella kalli niké: üdv neked, győztes!
 Ténella kalli niké!
 Mert te győztél bennünk az első pillanatban,
 Te győztél minden viharban,
 Tiéd volt az elgagyogott első szó
 És a lélekkel együtt szálló utolsó,
 Tiéd volt a harc,
 Tiéd volt minden győzelem,
 Tiéd volt bukás és ujrakezdés,
 Földet túró gyötrelem,
 Virágfakadás, égzengés,
 Jajkiáltás, dalolás,
 Élet és halál,
 Ténella kalli niké!
 Mert Te vagy a Feltámadás!

1953

Emlék

Füstös, kicsi presszóban,
 Míg a dob tompán puffan
 S a zongora hangja mesélve száll,
 Mint valami egzótikus virágszál
 Kinyílik bennem az Emlékezés,
 S testtelen, lágy szellemként

Megjelenik az első áttáncolt
És végigcsókolt
Éjszaka.
Oly rég volt, oly szép volt!
A szívem dobogott,
És áldom ma is a homlokot,
Hogy olyan engedelmesen
A számhoz simult . . .

Tűz és parázs

Künn a puszta rónaságon
Pásztortűzet ha rak egy bojtárlegény,
Szalmából, rőzséből, ebből-abból,
Hogy szalonnáját csurdítsa kenyerén,
Felcikázik játékos lángja,
Festeni vad, furcsa képeket,
Fénye belehasít az éjszakába
Aztán elszáll, mint a képzelet . . .
De a szürke, halott hamú mélyén
Bíborlón és némán
Ott izzik a parázs.

Találkozás

Valahol találkoztunk.
Véletlen volt-e? Rendeltetés?
A két út valahogy összetért,

S most fut többé-kevésbé egymás mellett.

Egy bál: tanúja egy hervadt rózsza

S néhány halvány dal-cafat;

„Csinos, jópofa” – mondom, ha érdeklődnek róla

Ismerős kíváncsiak.

Voltunk sétálni is,

S mikor esni kezdett, kacagott,

Cipőjét levette, a pocsolyákban úgy szaladt,

A egyszer megfogta kezemet egy vendéglői asztal alatt.

Könnyed, kedves, furcsa játék,

Mely összehoz és elsodor,

Nincs semmi érzelműség benne:

Ma tiltja ezt a jó modor.

Valahogy találkoztunk,

S mókázni fogunk, ha búcsúzunk,

S talán soha meg nem tudja,

Hogy én, a hóbortos bolondja,

Bús, magányos éjszakákon

Róla álmodom.

1954

Elmúlt

Késik a tavasz, hűvös még az éj,

A felhajtott gallérba besüvít a szél.

Fázom. Oly üres az élet,
S amit teszek, abból mindig hiányzik a lélek . . .

Sétálunk, közömbös szavakat váltva.
Belémkarolsz, kezem zsebre vágva,
Veled vagy mással, egyre megy,
Most minden oly keservesen mindegy.

Csevegtünk, most egyszerre beszélni kezdesz,
Az emlékezéstől meg-megreszketsz,
S én veled sodródom életed kátyus útjain.

Talán nem is érzed, halk hangod tragédiát idéz,
S engem mégis valami boldogság megigéz
És lány zsongással megcsendülnek szívem húrjai.

1956

Utószó

Eladom magam,

Odaadom magam,
Egy jó szóért,
Egy kis szeretetért,
Velem-szállni tudó lendületért,
Egy csókért,
Lányos simogatásért,
Asszonyos szerelemért
Percnyi boldogságért,
Odaadom magam!
Eladom magam!

— — — — —
és nincs aki megvegyen...